मनहरी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रजैया, मकवानपुर

बागमती प्रदेश, नेपाल

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को पहिलो त्रैमासिक (साउन - असोज)

प्रगति समीक्षा प्रतिवेदन

१. पृष्ठभूमि तथा कार्यालयको परिचय

साविक मनहरी गाउँ विकास समिति र हाँडीखोला गाउँ विकास समितिलाई समावेश गरी ९ वटा वडाहरू कायम गरी मिति २०७३/११/२७ गते मनहरी गाउँपालिकाको स्थापना गरिएको हो। पूर्वमा हेटौंडा उपमहानगरपालिका, पश्चिममा राप्ती नगरपालिका (चितवन), उत्तरमा राक्सिराङ गाउँपालिका र दक्षिणमा पर्सा जिल्ला तथा पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जसँग जोडिएको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल १९९.५२ वर्ग किलोमिटर र कुल जनसंख्या ४७,३५३ रहेको छ।

नेपालको संविधानको धारा ५७ तथा अनुसूची ८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले प्रदान गरेको एकल तथा साझा अधिकार क्षेत्रको प्रयोग गर्दै गाउँपालिकाले सुशासन, पारदर्शी सेवा प्रवाह र दिगो विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्न आफ्ना गतिविधिहरू अगाडि बढाएको छ। यस प्रतिवेदनमा आव २०८१/८२ को प्रथम त्रैमासिक (२०८१ साउन देखि असोज मसान्तसम्म) सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरु, बजेट तथा वित्तीय प्रगति, संस्थागत विकास र सेवा प्रवाहको अवस्था प्रस्तुत गरिएको छ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम गाउँपालिकाको प्रमुख काम, कर्तव्य र अधिकारहरू निम्नलिखित रहेका छन्:

- स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना र बजेट निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने।
- आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, कृषि, पशु विकास तथा पूर्वाधार विकासको व्यवस्थापन गर्ने।
- स्थानीय कर (सम्पत्ति कर, भूमि कर, बहाल कर, व्यवसाय कर आदि) तथा गैर-कर राजस्व संकलन र व्यवस्थापन।
- सामाजिक सुरक्षा, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक तथा लक्षित वर्गको कल्याणकारी कार्यक्रम सञ्चालन।
- स्थानीय न्यायिक समितिमार्फत विवाद निरुपण, सुशासन प्रवर्द्धन र न्यायिक सेवा प्रवाह।
- वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन, फोहरमैला व्यवस्थापन र भू-उपयोग नियन्त्रण।

३. जनशक्ति तथा सङ्गठन व्यवस्थापन

गाउँपालिकाको प्रशासनिक तथा प्राविधिक कार्यसम्पादनका लागि स्वीकृत दरबन्दी अनुसार निजामती, स्थानीय सेवा र करार/ज्यालादारी जनशक्ति कार्यरत रहेका छन्। कार्यसम्पादनलाई व्यवस्थित बनाउन प्रमुख शाखाहरू र वडा कार्यालयहरू क्रियाशील रहेका छन्।

३.१ प्रमुख प्रशासकीय तथा विषयगत शाखा प्रमुखहरू

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद / तह	शाखा / जिम्मेवारी
१	श्री रमेश सुवेदी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	प्रशासन/सा.प्र./रा.प.तृतीय
२	श्री राजेन्द्र भट्टराई	वरिष्ठ लेखा अधिकृत / सूचना अधिकारी	आर्थिक प्रशासन शाखा
३	श्री अन्जना सुवेदी	अधिकृत स्तर आठौं	प्रशासन शाखा / उजुरी सुन्ने अधिकारी
४	श्री प्रदीप पराजुली	अधिकृत स्तर सातौं	शिक्षा शाखा
५	श्री सृष्टि न्यौपाने	इञ्जिनियर (सातौं)	प्राविधिक शाखा
६	श्री ज्ञानेन्द्र ढकाल	अधिकृत स्तर छैठौं	सामाजिक विकास शाखा
७	श्री राजेन्द्र प्रसाद चौलागाई	अधिकृत स्तर छैठौं	योजना शाखा
८	श्री रामचन्द्र दाहाल	स्वास्थ्य निरीक्षक	स्वास्थ्य संयोजक
९	श्री डिल्लीराम रेग्मी	अधिकृत स्तर छैठौं	जिन्सी शाखा
१०	श्री प्रदीप बतौला	कृषि/भेटेरिनरी	पशुपंक्षी विकास शाखा
११	श्री आशिष मल्ल	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि शाखा
१२	श्री सुनिता लुईटेल	रोजगार संयोजक	रोजगार शाखा

४. प्रथम त्रैमासिकमा सम्पादित प्रमुख उपलब्धिहरू

आव २०८१/८२ को प्रथम त्रैमासिक अवधि (साउन-असोज) मा गाउँपालिकाद्वारा विभिन्न क्षेत्रमा सम्पादन गरिएका प्रमुख कार्यहरू तथा प्रगति निम्न अनुसार रहेको छः

• **भौतिक पूर्वाधार विकासः** गाउँपालिकाको अत्याधुनिक प्रशासनिक भवन निर्माण कार्य हालसम्म ५० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी मनहरी अस्पतालको नयाँ भवन निर्माण कार्य पनि ५० प्रतिशत सम्पन्न भइसकेको छ।

• **स्वास्थ्य तथा पोषणः** गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूका लागि पोषण सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण प्याकेट वितरण गरिएको छ। वडास्तरमै गर्भवती महिलाहरूका लागि निःशुल्क भिडियो एक्स-रे सेवा सञ्चालन गरिएको छ। साथै कडा रोग लागेका ३२ जना नागरिकहरूलाई प्रति व्यक्ति मासिक रु. ५,००० का दरले अतिरिक्त उपचार सहायता उपलब्ध गराइएको छ।

• **सामाजिक सुरक्षाः** गाउँपालिकाभित्रका ३,९६४ जना सामाजिक सुरक्षा लाभग्राहीहरूलाई बैंकिङ प्रणालीमार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्न भुक्तानी सिफारिस तथा व्यवस्थापन गरिएको छ।

• **कृषि तथा पशु सेवाः** उत्पादनमा आधारित दूध प्रोत्साहन अनुदान अन्तर्गत प्रति लिटर रु. ३ का दरले पालिकाका १,६०० कृषकहरूलाई प्रोत्साहन रकम वितरण गरिएको छ। महामारीजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत २५९ वटा पशुहरूको निःशुल्क उपचार तथा खोप सेवा प्रदान गरिएको छ। माटो परीक्षण प्रयोगशाला (Lab) मार्फत निरन्तर सेवा प्रवाह भइरहेको छ।

• **कृषि बीमा तथा क्षतिपूर्तिः** धानबाली बीमा अन्तर्गत वर्षात् र प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षति पुगेका १८ जना कृषकहरूको क्षति मूल्याङ्कन गरी बीमा क्षतिपूर्ति दाबी प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ।

• **उद्यमशीलता तथा गरिबी निवारणः** गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम (MEDPA) अन्तर्गत ८५ जना महिलाहरूलाई मुडा बनाउने, दुना-टपरी गाँस्ने र कृषि-पशुपंक्षी सञ्चालन सम्बन्धी सीपमूलक तालिम प्रदान गरिएको छ।

• **योजना तथा खरिद व्यवस्थापनः** प्रथम त्रैमासिकमा ४ वटा प्रमुख पूर्वाधार योजनाहरू (तिनभङ्गालो बाल भञ्याङ राजाराङ्ग रोड, लामिटार भवन, राजस्व संकलन भवन/प्रणाली र ट्वाङ्ग्र बनकरिया रोड) को बोलपत्र (Tender) आह्वान गरिएको छ। गत वर्षको बाँकी ७ वटा योजनाहरूको रु. २६,३९,५०० भुक्तानी फरफारक गरिएको छ। ५० वटा उपभोक्ता समिति गठन र ३ वटा योजनाको अनुगमन सम्पन्न भएको छ।

५. वित्तीय प्रगति विवरण (बजेट, आय तथा व्यय विश्लेषण)

आव २०८१/८२ को लागि स्वीकृत कुल बजेट रु. ८७,७२,३९,०००।— (सत्तासी करोड बहत्तर लाख उनचालीस हजार) रहेकोमा प्रथम त्रैमासिक अवधिमा प्राप्त आम्दानी र खर्चको यथार्थ विवरण विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छः

५.१ राजस्व तथा प्राप्तिको विवरण (Income Overview)

प्राप्तिको स्रोत / शीर्षक	प्रस्तावित बजेट (रु.)	वास्तविक प्राप्ति (रु.)	प्रगति (%)	मौज्दात (रु.)
१. संघीय सरकार अनुदान	३६,३९,००,०००.००	१०,४८,१६,०००.००	२८.८%	२५,९०,८४,०००.००
- समानीकरण अनुदान	१२,५३,००,०००.००	३,१३,२५,०००.००	२५.०%	९,३९,७५,०००.००
- सशर्त अनुदान (चालु)	२१,६४,००,०००.००	७,०८,५१,०००.००	३२.७%	१४,५५,४९,०००.००
- विशेष अनुदान (पुँजीगत)	८०,००,०००.००	२६,४०,०००.००	३३.०%	५३,६०,०००.००
२. प्रदेश सरकार अनुदान	६,६८,७४,०००.००	१,५०,९३,५००.००	२२.६%	५,१७,८०,५००.००

- समानीकरण अनुदान	१,२५,३०,०००.००	३१,३२,५००.००	२५.०%	९३,९७,५००.००
- सशर्त अनुदान (चालु)	१,६७,४४,०००.००	४१,८६,०००.००	२५.०%	१,२५,५८,०००.००
- सशर्त अनुदान (पुँजीगत)	९५,००,०००.००	२३,७५,०००.००	२५.०%	७१,२५,०००.००
- समपूरक अनुदान (पुँजीगत)	२,१६,००,०००.००	५४,००,०००.००	२५.०%	१,६२,००,०००.००
३. राजस्व बाँडफाँड	३६,४५,५१,०००.००	२,३२,४३,७७७.२७	६.४%	३४,१३,०७,२२२.७३
- मू.अ.कर बाँडफाँड	१०,३१,६५,९०२.००	१,३७,७६,६१६.३९	१३.४%	८,९३,८९,२८५.६१
- अन्तःशुल्क बाँडफाँड	३,४३,८८,६३४.००	५०,२४,९०४.६३	१४.६%	२,९३,६३,७२९.३७
- सवारी साधन कर	२,३०,००,०००.००	३६,८४,८२२.२५	१६.०%	१,९३,१५,१७७.७५
४. आन्तरिक	७,९३,३९,०००.००	५,७४,६१,१०३.०७	७२.४%	२,१८,७७,८९६.९३

स्रोत / बैंक मौज्दात				
५. जनसहभागिता / अन्य	२५,७५,०००.००	०.००	०.०%	२५,७५,०००.००
कुल जम्मा (Total Revenue)	**८७,७२,३९,०००.००**	**२०,०६,१४,३८०.३४**	**२२.८६%**	**६७,६६,२४,६१९.६६**

५.२ बजेट खर्च विवरण (Expenditure Overview)

बजेट खर्च शीर्षक	वार्षिक बजेट (रु.)	प्रथम त्रैमासिक खर्च (रु.)	प्रगति (%)	बाँकी मौज्दात (रु.)
१. चालु खर्च (Recurrent Expenditure)	५४,५४,२०,५१६.००	१०,१९,०९,०११.०१	१८.६८%	४४,३५,११,५०४.९९
- कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा	६,६०,७१,०००.००	२,३३,६८,७७७.८७	३५.३६%	४,२७,०२,२२२.१३
- पदाधिकारी पारिश्रमिक तथा सुविधा	७०,००,०००.००	३१,०३,०००.००	४४.३३%	३८,९७,०००.००

- कार्यालय सञ्चालन तथा सेवा शुल्क	८०,९०,४००.००	२९,४६,८२३.००	३६.४२%	५१,४३,५७७.००
- करार सेवा शुल्क	१६,१५,२४,७००.००	४,४९,५२,६९३.००	२७.८३%	११,६५,७२,००७.००
- कार्यक्रम खर्च	१४,९७,२३,०३२.००	१,२४,५६,६४०.००	८.३२%	१३,७२,६६,३९२.००
- शैक्षिक संस्था सहायता	४,१५,२०,२७२.००	३७,०६,१४९.००	८.९३%	३,७८,१४,१२३.००
२. पूँजीगत खर्च (Capital Expenditure)	३३,१८,१८,४८४.००	३,९३,५६,५८७.०५	११.८६%	२९,२४,६१,८९६.९५
- गैर आवासीय भवन निर्माण	१०,३५,४५,०००.००	२,३३,०४,४८२.००	२२.५१%	८,०२,४०,५१८.००
- सडक तथा पूल निर्माण	१२,२३,७६,०००.००	९४,५४,३८०.००	७.७३%	११,२९,२१,६२०.००
- खानेपानी संरचना निर्माण	२,२९,३८,८३६.००	२,१५,७१,०००.००	९४.०३%	१३,६७,८३६.००

- मेशिनरी, औजार तथा फर्निचर	१,५७,४१,५६७.००	१०,००,०००.००	६.३५%	१,४७,४१,५६७.००
कुल जम्मा खर्च (Total Expenditure)	८७,७२,३९,०००.००	१४,१२,६५,५९८.०६	१६.१०%	७३,५९,७३,४०१.९४

६. कानुन, नीति तथा सुशासन सम्बन्धी प्रयासहरू

गाउँपालिकाले संस्थागत सुशासन, पारदर्शी कार्यशैली र कानुन निर्माणलाई विशेष प्राथमिकता दिएको छ। आव २०८१/८२ मा कार्यान्वयनमा ल्याइएका प्रमुख ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरू यस प्रकार छन्ः

६.१ सार्वजनिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१

६.२ मनहरी गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि आचारसंहिता, २०८१

६.३ कृषि समूह गठन तथा सञ्चालन निर्देशिका, २०८१

६.४ सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१

६.५ विषयगत समिति (कार्यसञ्चालन) कार्यविधि, २०८१

६.६ मनहरी गाउँपालिका कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ को दोस्रो संशोधन २०८१

६.७ स्थानीय रोजगार रणनीति २०८१ र कार्ययोजना

७. कार्यालयबाट प्रदान गरिने प्रमुख सेवा र नागरिक वडापत्र ढाँचा

गाउँपालिका कार्यालय तथा ९ वटै वडा कार्यालयहरूबाट कुल ६१ प्रकारका नागरिक सेवाहरू प्रवाह हुँदै आएका छन्। प्रमुख सेवाहरू प्राप्त गर्न लाग्ने समय, दस्तुर र प्रक्रियाको नमूना विवरण देहाय बमोजिम छः

सेवाको नाम	आवश्यक पर्ने प्रमाण/कागजात	लाग्ने समय / अधिकारी	दस्तुर (रु.)
नागरिकता र प्रतिलिपि सिफारिस	निवेदन, बाबु/आमाको नागरिकता प्रतिलिपि, जन्मदर्ता, विवाह दर्ता, कर तिरेको रसिद	सोही दिन (सर्जमिनमा ३ दिन), वडा अध्यक्ष/सचिव	सिफारिसः निःशुल्क, प्रतिलिपिः रु. २००
घर जग्गा नामसारी सिफारिस	निवेदन, नाता प्रमाणित, मृत्यु दर्ता, लालपुर्जा प्रतिलिपि, मालपोत/सम्पत्ति कर रसिद	सोही दिन (सर्जमिनमा ३ दिन)	आर्थिक ऐन अनुसार
व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म/मृत्यु/विवाह)	तोकिएको सूचना फाराम, अस्पतालको प्रमाण/नागरिकता, ३५ दिनभित्र	सोही दिन, वडा सचिव	३५ दिनभित्र निःशुल्क (त्यसपछि रु. २००)
व्यवसाय दर्ता सिफारिस	निवेदन, नागरिकता, घरबहाल सम्झौता/लालपुर्जा, प्यान/फोटो	सोही दिन, वडा अध्यक्ष/सचिव	आर्थिक ऐन अनुसार
ज्येष्ठ नागरिक / अपाङ्गता सिफारिस	निवेदन, नागरिकता/जन्मदर्ता, मेडिकल सुपरिटेन्डेन्टको सिफारिस	सोही दिन	निःशुल्क
विपन्न नागरिक उपचार सिफारिस	निवेदन, नागरिकता प्रतिलिपि, विपन्नता खुल्ने प्रमाण कागजात	सोही दिन	निःशुल्क

८. प्रमुख चुनौतीहरू तथा भावी कार्यदिशा

८.१ प्रमुख चुनौतीहरूः

- विपद् व्यवस्थापन तथा विषम भौगोलिक अवस्थाका कारण पूर्वाधार निर्माणमा ढिलाइ हुनु।
- स्थानीय स्तरमा सोचे अनुसारको आन्तरिक राजस्व असुली वृद्धि गर्न बाधा पुग्नु।
- प्रविधिको पूर्ण सदुपयोग गरी विद्युतीय सुशासन (e-Governance) लाई वडा स्तरसम्म प्रभावकारी बनाउनु।
- ठेक्का पट्टा तथा खरिद प्रक्रियामा हुने प्राविधिक तथा प्रशासनिक जटिलता।
- गुणस्तरीय र सर्वसुलभ स्वास्थ्य तथा शिक्षा सेवा प्रवाहमा जनशक्तिको व्यवस्थापन।

८.२ भावी कार्यदिशाः

- चालु पूर्वाधार योजनाहरू (प्रशासनिक भवन, अस्पताल भवन, सडक) लाई समयमै सम्पन्न गर्न अनुगमन तीव्रता दिने।
- आन्तरिक राजस्वका नयाँ क्षेत्र पहिचान गरी करको दायरा फराकिलो बनाउने।
- कृषि बीमा, पशु स्वास्थ्य र साना तथा लघु उद्यम (MEDPA) लाई थप प्रभावकारी र समावेशी बनाउने।
- डिजिटल नागरिक वडापत्र र सूचना प्रविधिको प्रयोगबाट पारदर्शी र छरितो सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्ने।
- आगामी दोस्रो र तेस्रो त्रैमासिकमा पूँजीगत खर्चको दरलाई उल्लेख्य रूपमा वृद्धि गर्ने।